

Fatih Ibili

‘Nederland is een klein dorp’

Wat kun je als (kandidaat-)notaris leren van een professor vastgoedeconomie, executie- en beslagrecht, internationaal goederenrecht of fiscaal concernrecht? Veel! De kennis op universiteiten is eindeloos. Voor deze rubriek praten wij elk nummer met een andere hoogleraar. We maken een rondje door het land met de vraag: ‘Wat kan het notariaat van u leren?’ Deze keer krijgen we les van Fatih Ibili.

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Truus van Gog

‘Familierecht is spannend. Het is emotie, het gaat om geld, macht, liefdes en relaties. Waar ik de studenten het meest warm voor krijg? De onderwerpen die nu zijn voorgesteld door de Staatcommissie Herijking ouderschap. Daar besteed ik een heel college aan. Ik hoef dan weinig moeite te doen ze wakker te houden. Als ik de studenten vertel dat er een commissie in Nederland is die heeft geadviseerd dat een kind meer dan twee juridische ouders mag hebben, kijken ze mij aan alsof ze water zien branden. Of draagmoederschap, ook zo’n thema. Het zijn atypische gevallen van afstammings en er staat nog niks over in de wet. Je kan er je fantasie op loslaten.’

VERMOGENSRECHTELIJKE MAN

‘Sinds 2017 bekleed ik een leerstoel personen- en familierecht aan de Rijksuniversiteit Groningen. Ik ben daar *in the picture* gekomen door mijn werk voor de Staatscommissie Herijking ouderschap, waar ik aan deelnam. Eigenlijk is het gek gelopen. Van huis uit ben ik meer een vermogensrechtelijke man. Thema’s zoals goederenrecht, contractenrecht en onrechtmatige daad spraken mij altijd meer aan. In Brussel waren ze op enig moment bezig met verordeningen op het gebied van internationaal privaatrecht. In 2015 kregen we ook de eerste familierechtelijke Europese verordening. Je gaat daarover schrijven en voordat je het weet, word je aangemerkt als specialist op het gebied van IPR-familierecht. Ik publiceer

nog steeds over vermogensrechtelijke onderwerpen, maar het zwaartepunt ligt nu vooral op het personen- en familierecht en dan vooral internationaal georiënteerd.’

DOORVRAGEN

‘Nederland is eigenlijk een dorp in een groot land dat de wereld heet. Op het gebied van IPR-familierecht nodig ik notarissen dan ook uit hun blik te verruimen. Kijk verder dan alleen Nederland en wees bewust van de mogelijke gevolgen van een akte in het buitenland. De internationale blik moeten ze hebben wanneer ze huwelijksvoorwaarden maken, bezig zijn met estate planning of een testament opmaken. De Nederlandse notaris is zich soms van geen kwaad bewust, maar sommige punten zijn in andere landen niet zo vanzelfsprekend als hier. Neem het huwelijk tussen twee mensen van hetzelfde geslacht. Er zijn landen die dat niet erkennen. Dan is de partner ook niet zomaar erfgenaam. Of andersom: is een buitenlands huwelijk hier wel geldig? Of op het gebied van erkenning: brengt de erkenning van een kind in het buitenland wel een afstammingsrelatie met zich mee in Nederland? Dat heeft weer consequenties voor de toekomstige nalatenschap. Dat zijn buitenlandse elementen waar de gemiddelde notaris niet altijd stil bij staat, maar waar je wel oog voor moet hebben.’

OVERWEGINGEN

‘Ik ben voorstander van een preambule of considerans, oftewel een inleidende tekst bij een notariële akte. Hierin schets je het doel en de omstandigheden die hebben geleid tot de akte. Als je merkt dat de mensen die bij jou aan tafel zitten een internationaal bestaan hebben, wijdt er dan overwegingen aan in zo’n inleidende tekst. Ik zeg niet dat je daarmee alles

kan oplossen, maar je kan wel het verhaal van mensen kwijt. Ook over vermogen in het buitenland, een stuk grond of vakantiehuisje. Als het bij onenigheid of onduidelijkheid voor een buitenlandse rechter komt, helpt het deze rechter te weten wat partijen precies voor ogen hadden bij het opstellen van de akte.’

LEVENDIGER

‘Sinds oktober 2017 ben ik verbonden als raadsheer in de familiekamer van het Gerechtshof Den Haag. Denk aan onderwerpen als gezag, omgang, afstamming, alimentatie, echtscheiding, verdeling en kindertvoering. Zowel nationaal als internationaal. Ik gebruik voorbeelden uit de Haagse praktijk in mijn Groningse colleges. Het maakt mijn lessen levendiger. Andersom merk ik dat je als raadsheer een voorsprong hebt als je de wetenschappelijke kennis in grote lijnen paraat hebt. Tegenwoordig wordt van familierechters veel verwacht. Het is niet langer alleen een juridisch oordeel, maar je moet soms ook echt tot partijen doordringen. Stop het trekken aan een kind bijvoorbeeld. Daar heb je heel wat overredingskracht voor nodig. Als je mij vraagt waar ik moeier van word: mijn werk voor de universiteit of voor de familiekamer? Dan zeg ik: qua afstand Groningen, maar mentaal Den Haag.’ ■

WIE Fatih Ibili
WAT Personen- en familierecht en internationaal privaatrecht (IPR)
WAAR Rijksuniversiteit Groningen
LES ‘Verruim je blik en kijk over de grens’

